1850. N°. 14

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 29 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 28 November.

Op de laatstgehouden Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Maatschappij voor Toonkunst alhier, op Zaturdag den 23sten dezer, in de Stads-Gehoorzaal zijn de volgende Muziekstukken door de Leerlingen der Muziekschool uitgevoerd:

Eerste Afdeeling.

N°. 1. Rondino voor Piano à 4/m., van C. Czerny, uitgevoerd door twaalf Leerlingen der 4de klasse.

N°. 2. Duettino van J. Concone. gezongen door P. H. J. J. Le Lièvre en A. M. C. Koch.

N°. 3. Fantaisie voor Piano van J. Rosellen, uitgevoerd door E. M. van Kaathoven.

N°. 4. Romance gezongen door J. Dumoulin.

N°. 5. Scène Suisse voor Oboë van Foreith, uitgevoerd door E. J. Emeis.

N°. 6. Andante Cantabile voor Viool van J. Botz, uitgevoerd door S. Le Poole.

N°. 7. Koor uit de Opera les Huguenots van J. Meijerbeer, uitgevoerd door de 2de en 3de Zangklassen, de Solo's door P. H. J. J. Le Lièvre en A. M. C. Koch.

Tweede Afdeeling.

N°. 8. Concert voor Piano van W. A. Mozart, (Allegro) uitgevoerd door J. M. Perrin.

N°. 9, Romance, gezongen door P. H. J. J. Le Lièvre.

N°. 10. Var. voor Piano à 4/m., van H. Herz, uitgevoerd door A. J. en W. van Trotsenburg.

N°. 11. Le Lac van Niedermeijer, gezongen door A. M. C. Koch.

N°. 12. Concert voor Viool van J. Rode, (Allegro), uitgevoerd door B. van Dantzig.

N°. 13. Motetto van F. Mendelssohn Bartholdy, uitgevoerd door de 2de en 3de Zangklassen, de Solo's door J. Dumoulin, P. H. J. J. Le Lièvre en A. M. C. Koch.

N°. 14. Sonate voor Piano à 4/m., van W. A. Mozart, uitgevoerd door twaalf Leerlingen der 2de en 3de Klasse.

Finale. Ouverture van W. A. Mozart (l'Enlévement du Serail) voor Piano à 4/m., en klein Orchest, uitgevoerd door de Leerlingen en Oud-Leerlingen der Muziekschool.

En zijn aan de navolgende Leerlingen bevorderingen, eervolle meldingen of prijzen toegekend en uitgereikt:

Zang. 2de Klasse. Eervolle melding: Ida Dumoulin en P. H. J. J. Le Lièvre. 3de Klasse. Bevorderd tot 2de Klasse: A. M. C. Koch en Jenny Dumoulin; eervolle melding: S. J. Brutel de la Rivière en P. A. Verdam. 4de Klasse. Bevorderd tot de 3de Klasse: J. A. J. van Oosterzee, M. J. van Oosterzee, H. M. Hopman, W. F. M. Koppeschaar en F. W. van Hoogenstraaten. Eervolle melding: B. van Trotsenburg, J, F. H. Ruppe, P. Hoos, J. Montagne en H. Meerburg. Een Prijs aan M. C. Blok.

Piano. 2de Klasse. Eervolle melding aan: E. M. van Kaathoven en J. C. Fischer. 3de Klasse. Bevorderd tot de 2de klasse: A. J. van Trotsenburg, W. van Trotsenburg, W. F. M. Koppeschaar, J. A. Kellenbag, P. A. Verdam, J. A. J. van Oosterzee en P. H. J. J. Le Lièvre. Eervolle melding aan H. C. Kluit, S. J. B. Brutel de la Rivière, J. P. Dozy, H. M. Hopman en A. M. C. Koch. 4de Klasse. Bevorderd tot de 3de Klasse: J. J. C. Francken, M. J. van Oosterzee, M. C. Blok, S. M. Springer en J. M. Perrin. Eervolle melding aan: J. Huyser, B. van Dantzig, J. Montagne, D. J. Fischer, H. Meerburg, J. A. Sperna Weiland, J. G. van Rees, L. H. A. C. van Bree en C. Suringar. Prijzen aan: W. H. Hubrecht, A. R. Fischer en B. van Trotsenburg, bij loting tegen C. J. G. Le Poole.

Viool. 3de Klasse. Eervolle melding aan: J. Reimeringer, B. van Dantzig, S. Le Poole en C. W. H. van Kaathoven. 4de Klasse. Bevorderd tot de 3de klasse G. Knippenberg. Eervolle melding aan A. L. Reimeringer. Een Prijs aan G. Broers.

Violoncel. 4de Klasse. Eervolle melding aan: S. A. van der Chys en W. L. van Kaathoven.

Fluit. 3de Klasse. Eervolle melding aan A. L. F. Hazenberg. 4de Klasse. Eervolle melding aan J. van der Hoeven en J. C. van 't Hooft.

Oboë. 3de Klasse. Eervolle melding aan C. J. Emeis.

— Uit het verslag van den toestand van het Protestantsch Landbouwkundig Gesticht te Montfoort, den 15den dezer, door den oprigter en bestuurder, den Heer D. van Frankenhuysen, uitgebragt, blijkt, dat in het verloopen dienstjaar, van 16 October 1849 tot 16 October 1850, in het gesticht zijn verpleegd 205 personen, en de uitgaven, à f 19,199.79, de inkomsten van het gesticht met f 5,400.36 hebben overtroffen. Onder de uitgaven is geene rente begrepen van het geschoten kapitaal, tot daarstelling der stichting, noch eenig traktement voor den Directeur, als zijnde niet genoten.

Volgens officiële opgaven, bedragen in de 368 Wees-, Oudemannen- en Vrouwen-gestichten hier te lande, de verplegings-kosten per hoofd gemiddeld f 128 in het jaar; in de gestichten in Utrecht, Noord- en Zuidholland en Gelderland gemiddeld f 168.10½. In het gesticht te Montfoort slechts f 103.

— Volgens eene statistieke opgaaf in de Amerikaansche *Sheboygan Nieuwsbode*, zijn in de maand September, 2,487 Nederlandsche landverhuizers te New-York aangekomen.

's GRAVENHAGE, 27 November.

Naar men verneemt wordt H. M. de Koningin-moeder den 7den of 8sten der volgende maand in deze residentie verwacht en zal tot het voorjaar alhier verblijven, om daarna weder naar Soestdijk te keeren.

— In de residentie is aangekomen, en in het Hôtel de l'Europe afgestapt de Heer van Nes, nieuw benoemd Vice-President van den Raad van Nederl.-Indië, die, zoo men verzekert, in de maand Januarij aanst. met de landmaal derwaarts zal vertrekken.

— De Leden der Tweede Kamer zijn den 21sten uiteengegaan, om den 2den December weder te vergaderen.

— De geruchten dat de Ministers van Marine, Oorlog en Justitie hun ontslag gevraagd hebben, blijven aanhouden.

— De Minister van Marine heeft ter kennis der zeevarenden gebragt, dat vermoedelijk vóór het einde dezes jaars, op Rijks vuurbaak te Scheveningen, een catadioptrieke lichttoestel van de derde grootte zal worden ontstoken.

— In de laatste dagen is door de *Deutsche Zeitung* een berigt medegedeeld, omtrent de terugroeping van den Limburg-Luxemburgschen Gezant. Van goederhand verneemt men, dat dit berigt ongegrond is, maar dat er instructien aan den Gezant gezonden zijn, die, naar men zegt, de strekking zouden hebben, dat hij zich voorloopig van de deelneming aan de beraadslagingen van den Bond zou onthouden. De Nederlandsche Regering houdt echter bij voortduring het stelsel vast, dat zij nog laatstelijk in de Kamers heeft ontwikkeld tot handhaving van geslotene tractaten. De niet-deelneming is alzoo slechts een voorloopige tijdelijke maatregel. Men kan er bijvoegen, dat ook zonder de tegenwoordigheid van den gemelden Gezant, de beraadslagingen van den Bond kunnen voortgezet worden, daar er ook zonder hem steeds tien stemmen worden uitgebragt en alzoo de meerderheid der Staten wordt vertegenwoordigd.

— Men verneemt, dat de commissie van toezigt over de uitvoering en plaatsing van het standbeeld van wijlen Z. M. Koning Willem II, binnen deze residentie, zich naar Utrecht heeft begeven om het model van het Koningsbeeld, dat op de helft der bepaalde grootte is vervaardigd, te gaan zien, en alle reden heeft gevonden, over dit kunstgewrocht hare tevredenheid aan den dag te leggen.

— Tweede vervolg van het verslag door de Commissie uit de Tweede Kamer, omtrent de Staatsbegrooting over 1851. (Zie N°. 144.)

Bij Hoofdstuk III. *Het Departement van Buitenlandsche Zaken.* In § 30 is met genoegen opgemerkt, dat de Minister er in geslaagd is, op zijn departement niet onaanzienlijke besparingen tot stand te brengen. Men gelooft echter geenszins, dat de middelen om door vereenvoudiging de kosten van dit departement te verminderen, zijn uitgeput.

Bij § 31—37 worden eenige opmerkingen over de vertegenwoordiging vooral der handelsbelangen buiten 's lands gemaakt, en gezegd dat Nederland behoort buiten 's lands alleen door Nederlanders te worden vertegenwoordigd.

Bij § 38 en 39 wordt aanmerking gemaakt op de tafelgelden, die alleen deze Minister geniet, en de hooge som voor briefporten enz. uitgetrokken.

Bij § 40—49 zijn over de kosten, vallende op sommige buitenlandsche zendingen en consulaten, verschillende aanmerkingen gemaakt.

Bij § 50 verklaart men met genoegen te hebben gezien, dat er voor de diplomatie een examen is ingevoerd, maar heeft gevraagd waarom dit bij uitsluiting van alle andere, niet in het openbaar zal worden gehouden, en dat de mededinging daarbij niet vrij is, zoodat het, al wordt ook het gevorderd bewijs van den verkregen graad van Doctor in de Regten overgelegd, van den Minister zal afhangen, of de adspirant zal worden toegelaten.

Bij § 52 heeft de post voor »*Bijdragen van wege Limburg in de Duitsche Bondskassen*" bepaalde inlichtingen doen verlangen omtrent het verrigte door de Nederlandsche Regering, na het verstrijken van den termijn, bij de Weener Conventie van den 30sten September 1849 vastgesteld, en derhalve omtrent onze tegenwoordige verhouding tot Duitschland.

Voor zoover overigens de hier uitgetrokkene bijdragen het uitvloeisel zijn van vroeger aangegane geldige verbindtenissen, zouden de meeste leden tegen de betaling daarvan geene bedenking hebben, mits slechts de zekerheid besta, dat die betaling aan de wezenlijke geregtigden geschieden zal.

Bij Hoofdstuk IV. „*Departement van Justitie*", is bij § 55 met nadruk verklaard dat het Departement van Justitie niet beantwoord heeft aan hetgeen men regt had daarvan te verwachten, en eene achterlijkheid aan den dag heeft gelegd, die de leden zich verpligt gevoelen, openlijk en regtstreeks af te keuren. Bovenal slaat deze afkeuring op het achterblijven der wet op de regterlijke inrigting, die, volgens het 5de additionnele artikel der Grondwet, reeds lang had moeten worden ingediend, en omtrent welke de Staten-Generaal desniettemin tot nu toe niet dan zeer onbestemde toezeggingen hebben ontvangen.

§ 56 tot 62 behelzen verder verschillende klagten of vragen omtrent eenige met dit Departement in verband staande onderwerpen.

Op de *Kosten van de Regterlijke magt*, en die der *Geregtskosten in Strafzaken*, en *van het Hoog Militair Geregtshof en de militaire auditiën*, worden bij § 65—73 verscheidene aanmerkingen gemaakt.

§ 78 bevat eenige aanmerkingen omtrent de *Kosten der Gevangenissen* en men acht ten slotte bij § 90 de som van *f* 22,000 voor *Onvoorziene behoeften* zeer hoog, vooral omdat er nog bij den arbeid der gevangenen eene dergelijke van *f* 6,000 bijkomt.

Bij Hoofdstuk V, *Departement van Binnenlandsche Zaken*, wordt met nadruk geklaagd, dat de reorganisatie van dat departement, die bij de nota van November 1849, waarbij het tegenwoordige Ministerie wijzigingen in de begrootingswetten voor 1850 inzond, zoo bepaald werd toegezegd, geheel achterwege is gebleven.

Men acht bij § 94 de *Kosten van het Departement* te hoog opgevoerd, en houdt besparing in de huishoudelijke uitgaven van het departement, voor allezins mogelijk.

Bij § 97 wordt aangedrongen op de herziening der wetgeving omtrent de militie en schutterijen. De dringende behoefte aan zoodanige herziening, die trouwens in het vorig jaar door de Regering volmondig werd erkend, springt in het oog.

Bij § 100 en 101 wordt ten opzigte der *Medische Politie* geklaagd, dat het verslag der staatscommissie voor de herziening der geneeskundige staatsregeling, hetwelk reeds in Julij 1849 was uitgebragt, nog altijd slechts zeer gedeeltelijk openbaar is gemaakt, en dat de uitgifte der *Pharmacopoea Neerlandica* geen voortgang heeft.

Men meent, bij § 102 op de naauwgezette handhaving der bestaande verordeningen te moeten aandringen. Vooral ten opzigte van het voortdurend openlijk aanprijzen en verkoopen van geheime geneesmiddelen.

Bij § 105. *IJk der maten en gewigten.* Het is in het oog gevallen, dat de kosten van jaar tot jaar klimmen, zonder dat daarvoor eene afdoende reden schijnt te bestaan. Men hecht te meer aan deze bedenking, omdat geheel de tegenwoordige inrigting van den ijk voortdurend zooveel stof tot klagten geeft.

Met het oog op de onvolkomenheid der instelling en op de daarbij heerschende misbruiken, wilden sommige leden der Regering in bedenking gegeven hebben, of de geheele afschaffing van den ijk niet wenschelijk ware, en wenschten op dit punt de inzigten der Regering te kennen.

Bij de *Waterstaat en publieke werken*, wordt bij § 108 en vervolgens vooreerst herinnerd aan de wet, die volgens art. 191 der Grondwet het algemeen en het bijzonder bestuur van den waterstaat regelen moet, en die de Memorie van Toelichting tot dit hoofdstuk, met stilzwijgen is voorbijgegaan. Voorts aan de herziening der wet op de onteigening ten algemeenen nutte en de noodzakelijkheid van wetgevende bepalingen omtrent de politie op de spoorwegen.

Bij § 112 wordt gezegd dat de aanzienlijke sommen, voor openbare werken de aandacht hebben doen vestigen op verkeerdheden, waaraan, naar men meent, de aannemers van zoodanige werken bij aanbestedingen zich niet zelden schuldig maken. Naar het gevoelen van vele leden zouden de verkeerdheden, die men op het oog heeft, in vele gevallen kunnen worden tegengegaan, indien, zoo als in den regel in Duitschland en Frankrijk plaats heeft, de begrooting der kosten van elk aan te leggen werk, vóór de aanbesteding openbaar wierd gemaakt.

Bij § 113 wordt de algemeene tevredenheid betuigd, dat het hoofd van het Departement van Binnenl. Zaken ijverig de verbetering der hoofdrivieren ter harte neemt, waarvan de dringende aard sedert lang is erkend; maar men meende dat de op de tegenwoordige begrooting uitgetrokkene posten voor werken tot verbetering der hoofd-rivieren à *f* 200,000 weder daaruit moesten worden weggenomen, opdat deze geheele aangelegenheid het onderwerp zou kunnen uitmaken van eene afzonderlijke wet, welker overweging dan met al die naauwgezetheid en zorg zou kunnen plaats hebben, die het belang der zaak vordert.

Verscheidene andere leden konden zich met deze wijze van behandeling der zaak niet vereenigen. Naar hun gevoelen is de verbetering der hoofdrivieren zoo dringend noodzakelijk, dat het krachtdadig ter hand nemen van dit werk geen langer uitstel duldt. Nadat men bijna dertig jaren achtereen de zaak heeft gewikt en gewogen, zonder dat men tot eenige andere, dan partiele verbeteringen ten deze heeft kunnen komen, vreesden zij, dat het verder raadplegen van deskundigen en belanghebbenden, hetwelk dan het voorname doel der voorgestane regeling bij eene afzonderlijke wet zou zijn, tot niets anders dan tot nieuwe onzekerheid en strijd leiden zou, waardoor de hoofdzaak zelve achterwege zal blijven.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend, zich tot de aanduiding der beide hoofdgevoelens te kunnen bepalen.

Bij § 117 zegt men dat de aanvrage van niet minder dan *f* 80,000 voor voorzieningen aan de oevers der rivier de Maas in het hertogdom Limburg aanleiding heeft gegeven tot de vraag, of de Regering wel zeker is, dat deze voorzieningen in het belang des Rijks moeten geschieden, en of het daarbij niet veeleer bijzondere en plaatselijke belangen geldt.

En in § 119 dat de uitgetrokkene som van *f* 12,200 voor buitengewone beplanting der duinen van de zoogenaamde Witte Blinkert en buitengewone voorzieningen aan de werken op Ameland, betrekkelijk zeer hoog zijn. In 1850 werd daarvoor slechts *f* 600 gevorderd. Hier en elders heeft men zich beklaagd, dat de aanvragen van belangrijke sommen voor waterstaatswerken zoo karig zijn toegelicht.

Bij § 122 klaagt men over de toenemende kostbaarheid van het onderhoud der wegen, niettegenstaande sommige, ten gevolge van de beide spoorweglinien, minder dan te voren door zware lasten bedorven worden.

Men zegt in § 127 dat het art. 47 dezer begrooting, waaronder subsidien voor de bekostiging van veelsoortige werken zijn uitgetrokken, tot verscheidene bedenkingen aanleiding heeft gegeven.

Bij § 129—137 worden onder anderen de volgende aanmerkingen gemaakt ten opzigte van de afdeeling *Onderwijs.*

Men betuigde zijn leedwezen, dat de regeling van het openbaar onderwijs nog zoo weinig op den voorgrond is geplaatst. Eenige leden drongen meer bepaald op de wettelijke regeling van het *lager* onderwijs aan.

Bij § 130 werd, bij verdeeldheid van gevoelens over het nut van het staatsexamen, zoo als dit vroeger was ingerigt, de verandering daarin gebragt, slechts door weinigen voorgestaan, en achtte men het veel beter de geheele zaak te laten varen.

§ 138. *Kunsten en wetenschappen.* Hoe veel prijs men ook op de meest mogelijke spaarzaamheid in alle takken van beheer stellen moge, hebben toch verscheidene leden gemeend, bepaald hunne tevredenheid te moeten betuigen, dat deze afdeeling der begrooting geene blijken droeg van de neiging tot verdere vermindering, die hier al ligt overdrevene karigheid zou worden.

Bij § 142 over de Koninklijke bibliotheek te 's Hage, heeft men op de noodzakelijkheid gewezen, dat de catalogus van die rijke verzameling afgewerkt en in 't licht gegeven worde, en wenscht inlichting te ontvangen, welke bestemming thans gegeven wordt aan de drie exemplaren der hier te lande uitkomende boekwerken, die volgens de wet op den boekhandel bij het Ministerie van Binnenl. Zaken worden ingezonden.

Bij § 146 verlangt men met de inzigten der Regering omtrent de reorganisatie van het Koninklijk Nederlandsch Instituut bekend gemaakt te worden. Vermits, naar het oordeel van vele leden, het geenszins aan die instelling zelve te wijten is, dat daaraan nog geene verbeterde inrigting is gegeven, zou men het billijk achten, dat het subsidie daarvoor bij voorraad tot het oorspronkelijk bedrag opgevoerd, en dus bijv. tot dat bedrag voor den tijd van zes maanden op deze begrooting uitgetrokken wierd.

In § 148 wordt gezegd dat naar het gevoelen van eenige leden, de *f* 8,800, die thans jaarlijks uit 's Rijks kas voor de Koninklijke Academie van beeldende kunsten worden te koste gelegd, nuttiger te besteden zouden zijn.

Bij § 150 omtrent het subsidie voor de muziekschool te 's Gravenhage, hebben vele leden gemeend te dezer gelegenheid zich tegen het ondersteunen van bloot plaatselijke inrigtingen te moeten verklaren. Ten aanzien van deze instelling wenscht men bekend te worden gemaakt met hetgeen daarvoor uit provinciale en gemeentelijke kassen wordt bijgedragen.

Bij § 151 maakt men, hangende de regeling van het lot der Academie te Delft, zwarigheid, het art. der staatsbegrooting, zoo als het daar ligt, goed te keuren. Het geldt hier toch ontwijfelbaar eene staatsinstelling, waarvoor uitgaven worden gedaan, die, zullen zij wettig zijn, op de staatsbegrooting moeten voorkomen, al ware het ook, dat zij uit bijdragen van particulieren aard bestreden wierden. Naar veler oordeel zou het verkieslijk zijn, dat ook voor deze instelling eene afzonderlijke begrooting wierd tot stand gebragt. Tevens meent men op de bespoediging harer reorganisatie te moeten aandringen.

Bij § 152 wordt omtrent de octrooijen gezegd, dat deze aangelegenheid niet op eene wijze geregeld is, die met goede beginselen van staathuishoudkunde is overeen te brengen.

Armwezen. Bij § 154 heeft men gevraagd, of er uitzigt bestaat, dat de reeds ontworpene wet op het armbestuur spoedig aan de Staten-Generaal zal worden voorgelegd.

En wordt bij § 155 ten sterkste aangedrongen op het ontvangen der inlich-

tingen omtrent den finantielen toestand der Maatschappij van Weldadigheid en daartoe betrekkelijke punten; welke inlichtingen reeds bij een den 13den September 1849 door eene commissie uit de Tweede Kamer uitgebragt verslag wegens de rekening van het bijzonder fonds voor kolonisatie van behoeftigen gevraagd, maar nog altijd achtergebleven zijn.

In § 156 wordt de aandacht der Regering gevestigd op misbruiken, die ten aanzien van het ontslag der in de Ommerschans opgeslotene bedelaars bestaan, waartoe in vele gevallen te spoedig en te ligtvaardig wordt overgegaan.

In § 160—167 over de *Nationale nijverheid*, worden deswege omtrent eenige bijzonderheden inlichting gevraagd, zooals onder anderen hoe de *f* 3000 voor kosten van onderwijs in de landhuishoudkunde worden besteed; voorts naar aanleiding van de aangevraagds som voor kosten op het onderzoek van stoomwerktuigen, wat aan de Regering omtrent de oorzaak van het springen der stoomboot te 's Hertogenbosch in 1849 bekend is geworden, en aangemerkt hoe dergelijke voorvallen de noodzakelijkheid toonen van een naauwlettend toezigt op, en het tot stand brengen eener politie-wet, niet slechts omtrent de spoorwegen, maar ook omtrent de stoombooten.

Voorts wenscht men inlichtingen te ontvangen omtrent den finantielen en wetenschappelijken toestand der vee-artsenijschool te Utrecht, en hebben eenige leden hun leedwezen betuigd, dat het niet blijkt dat de Regering pogingen doet om het invoeren van verbeteringen in den landbouw te bevorderen, voornamelijk door de oprigting der landhuishoudkundige scholen.

In § 170 dringt men bij de verhoogingen van de aangevraagde som voor wachtgelden aan uitgevallen ambtenaren aan, dat toch voor zoo ver deze wezenlijk bekwaam en geschikt zijn, het eerst weder mogen worden geplaatst.

Bij § 171 acht men de aanvrage van *f* 80,000 voor onvoorziene behoeften van het Depart. van Binnenl. Zaken te hoog. *(Vervolg hierna.)*

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 26 *November.*

In deze zitting is ingekomen eene missive van Gedep. Staten, ten geleide eener missive van den Minister van Binnenl. Zaken, betreffende twee aanmerkingen op de verordening der waterschappen, enz. op de Gouwe, en wel op art. 6, welke dadelijk in behandeling wordt gebragt, en met bijna eenparige stemmen aangenomen.

Thans wordt door de daartoe benoemde commissie rapport uitgebragt over het voorstel van Gedep. Staten nopens de paardenfokkerij: 1°. het bestaande reglement nopens de paardenfokkerij in Holland, voor zoo veel Zuidholland betreft, in te trekken; 2°. uit de provinciale fondsen jaarlijks, te beginnen met 1851, beschikbaar te stellen eene som van *f* 500, ten einde de bevordering en verbetering van het paardenras aan te moedigen.

De Commissie stelt na eenige beraadslaging voor, het eerste gedeelte van het voorstel goed te keuren, en aan dat sub n°. 2 geen gevolg te geven, welk voorstel wordt aangenomen.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over het ontwerp van gemeentewet. De Voorzitter geeft in bedenking, te beraadslagen op het rapport der Commissie, en sommige daarvoor vatbare hoofdstukken in hun geheel te behandelen. — Dienovereenkomstig wordt besloten en de beraadslagingen geopend. Men is daarmede heden gevorderd tot en met art. 28.

Zitting van Woensdag 27 *November.*

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over de Gemeentewet, en is men daarmede gevorderd tot art. 75.

HELVOETSLUIS, 26 November.

Gisteren avond is achter de Kwak op het strand geraakt, de van Dordrecht op Londen varende stoomboot de Stad Dordrecht, welke Zaturdag uitgevaren met eene lading vee, en Zondag tot aan de Engelsche kust gestoomd, doch door de harde stormen teruggedreven en genoodzaakt is 200 schapen en 19 koeijen, benevens de steenkolen, over boord te werpen en met verlies van zeilen en gebrek aan de machine voor deze kust genaderd op het strand is geraakt. Men hoopt het schip heden avond van het strand te krijgen. De nog aan boord zijnde beesten zijn ontscheept, de koeijen waren voor het grootst gedeelte in slechten toestand, sommigen dood, en werden er dan ook door de aan boord zijnde kooplieden voor spotprijzen verkocht.

HAARLEM, 27 November.

In de zitting der Prov. Staten van Noordholland van heden is ingekomen eene aanbevelingslijst van 6 Candidaten, ter vervulling eener vacature in het Provinciaal Geregtshof van Noordholland. Deze Candidaten zijn: Mr. J. S. van Naamen, lid der Arrond. Regtbank te Amsterdam; Mr. C. Zoutmaat Farret, Griffier bij het Prov. Geregtshof van Noordholland; Mr. G. van Leeuwen, Officier bij de Regtbank te Alkmaar; Mr. D. A. Walraven, Advocaat te Amsterdam; Mr. P. Elias, Kantonregter te Haarlem, en Mr. G. W. Fabius, Raadsheer in het Hof van Drenthe.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Zekere Heer Ferdinand Nicolay in de kleine stad Stavelot, prov. Luik, is door Z. M. benoemd tot Ridder der Leopolds-Orde, ter erkenning van zijne talrijke werken van liefdadigheid. In 1845 stichtte hij in zijne geboortestad een Godshuis voor arme oude lieden en weezen, en nu onlangs vermeerderde hij het jaarlijksch inkomen dier stichting met 5,000 guldens. De oude Benedictijner kloostergebouwen, die hij alle in der tijd daarvoor aankocht en liet vertimmeren, kosten hem drie tonnen gouds. Thans heeft dat Godshuis een inkomen van 10,000 guldens.

Het geheel bedrag der geldsommen, die deze edelmoedige menschenvriend op genoemde wijze voor zijne lijdende en ongelukkige natuurgenooten opofferde, kan veilig op een half millioen geschat worden. Nog bekostigde hij eene fraaije openbare fontein, die thans het sieraad van het stadje uitmaakt, alsmede een prachtig orgel in de hoofdkerk. *(De Tijd.)*

ITALIE.

ROME, 16 November.

Het officiële blad bevat een artikel, waaruit men zou opmaken, dat het Pauselijk Hof uit Londen de verzekering heeft ontvangen, dat de Engelsche Regering stellig besloten had, in den strijd tusschen de Anglikanen en Katholieken niet tusschenbeide te treden.

HESSEN.

KASSEL, 25 November.

De angst en verlegenheid van den Keurvorst van Hessen nemen dagelijks toe, met de ellende welke daar thans heerscht. De Keurvorst moet voor het onderhoud van talrijke bondstroepen zorgen en heeft geen geld. Op de verzekering van Hassenpflug heeft hij zich gevleid, dat zoodra deze troepen zich vertoonden, het land volkomen onderworpen zou zijn; hij is derhalve zeer gebelgd over dien Minister, dien hij echter thans niet ontberen kan.

— Volgens berigten uit Hanau heeft de Keurvorst uit de 5 leden, die door de ontbonden Vergadering waren voorgedragen, juist 3 der meest vijandig gezinden tegen het Ministerie gekozen, voor de Commissie van bestuur en zorg voor de schatkist.

— De prijzen der levensmiddelen hebben eene ongehoorde hoogte bereikt; het gebrek aan voeder voor de paarden is zeer groot; 100 ℔ hooi was niet meer tegen 3½ Rth. te verkrijgen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 24 November.

Er heerscht hier eene zeer sombere stemming. Een besluit der Nationale Bank, om het reeds zeer bepaald crediet nog meer te beperken, heeft te weeg gebragt, dat de arbeid in vele fabrieken gestaakt is en duizende arbeiders afgedankt zijn. Wantrouwen en bezorgdheid hebben eene zelfs in 1848 onbekende hoogte bereikt. Velen vreesden dat een openbaar bankroet niet ver meer af was.

— In de Oostenrijksche Kroonlanden zijn bereids 40,000 paarden aangekocht, maar dewijl het vereischt getal 60,000 beloopt, zal men de toevlugt tot aankoopen in Rusland moeten nemen.

FRANKFORT.

26 November.

De tijdingen luiden heden zeer oorlogzuchtig. De conferentiën over de bemiddeling der bestaande geschillen maken weder plaats voor krijgstoerustingen. Naar Stuttgardt en Munchen waren bevelen gezonden om de troepenmarsch te bespoedigen.

— Tusschen de Pruissische en Beijersche troepen alhier is het weder tot bloedige botsingen gekomen, die ten laatste echter door sterke patrouilles gestild zijn. De Frankforter en Oostenrijksche soldaten hebben aan de twisten geen deel genomen.

— Van de Russische grenzen werden den 13den dezer de verlofgangers in allerijl opgeroepen, en van eene nieuwe rekrutering in de volkrijke provinciën van Rusland gesproken, van 8 man van iedere duizend.

— In Hanover worden maatregelen genomen, om eenige troepen te mobiliseren; waarschijnlijk zonden 7,000 man bij Stade bijeentrekken.

— Van den Boven-Rhijn wordt medegedeeld, dat de Generaal Baraguay, het opperbevel zal voeren over het Fransche observatie-corps van 40,000 man, dat tusschen den Rhijn en de Moezel zal geconcentreerd worden. Al de Fransche grensvestingen worden geprovianteerd en vele remontepaarden aangekocht.

Bij Ds. van der Pot is wederom ontvangen voor de Hollandsche Gemeente te Frederikstad, *van eene onbekende*, *f* 5.

212de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

11de Trekking. No. 3045 een prijs van *f* 2,500. No. 19400 een prijs van *f* 1,000.

12de » Nos. 10816 en 16650 ieder een prijs van *f* 1,000.

Voor de betoonde deelneming bij het afsterven van onzen geliefde en veel geachte Over-Grootmoeder, betuigen wij bij dezen thans gebruikelijken weg welmeenenden dank.

HERMANUS PUFKUS,
CATHARINA PUFKUS,
LEYDEN, 28 November 1850. Wed. van P. A. VAN DEN ENDE.

FAILLISSEMENT van M. G. VAN VALKENBURG VAN DE KREKE, *Tabaksverkooper* te *Leyden*. De Rangschikking met de bewijzen is ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te *Leyden* nedergelegd.

Mr. N. SIKKEL GROOS, *Curator*.

Bij Mevr. de Wed. KNEPPELHOUT worden geene Pakjes noch Boodschappen voor den Heer J. KNEPPELHOUT aangenomen, daar die Heer reeds met Mei naar *Oosterbeek* bij *Arnhem* verhuisd is.

Mad^{lle} A. VAN BRINK, à l'honneur de prévenir les personnes, qui peuvent s'y intéresser, que depuis le 1e Octobre passé, après avoir obtenu les autorisations requises par la loi, elle à ouvert un **Institut pour Demoiselles**, Papegracht, Section 4, No. 575. On peut obtenir le Prospectus à l'Institut.

Eene Fatsoenlijke **JUFVROUW** van de Protestantsche Godsdienst, oud 34 jaren, zag zich gaarne geplaatst om behulpzaam te zijn in een druk Huisgezin, of tot Oppassing eener ziekelijke Dame, of wel om mede op Reis te gaan. Van gedrag zoowel als bekwaamheid kan de voldoenste getuigenis worden gegeven. Reflecterenden gelieven zich te vervoegen onder Lett. **H. G.** aan het Bureau dezer Courant.

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst van het eerste tijdperk der Maatschappij, bekend dat door den Raad, in deszelfs Zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92ste en 9de der evengenoemde Artikelen, is besloten tot de Uitkeering van een Dividend, over het Boekjaar 1849, ten bedrage van *Vijf en Veertig Gulden, Een en Twintig Cents*, over elk geheel aandeel in de Oude Vennootschap, groot *f* 1,000, staande *op naam; van Twee en Twintig Gulden, Zes en Twintig en een halve Cent*, over elk half aandeel groot *f* 500 *als boven*, en van *Elf Gulden Dertig en een halve Cent* over elk kwart aandeel groot *f* 250 *als boven*; en zij verwittigt dien ten gevolge de Houders van Aandeelen *op naam*, dat overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen behoorende Dividend-Bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het vijftiende of laatste derzelve, zal worden gevaceerd bij de Nederlandsche Bank te *Amsterdam*, en wel aanvangende met den tweeden December 1850.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
Amsterdam, 22 *November* 1850. GOUDSWAARD, *Dir. Fung. Secr.*

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt bekend, dat ten gevolge der goedkeuring van de Balans over het jaar 1849 en der rekening van het reserve-fonds over het eerste tijdperk der Maatschappij, het aandeel in genoemd reserve-fonds bedraagt *Vijf Honderd Negen en Dertig Gulden, Vier Cents*, voor elk geheel aandeel in de Oude Vennootschap, groot *f* 1000.—, *Twee Honderd Negen en Zestig Gulden, Twee en Vijftig Cents*, voor elk half aandeel groot *f* 500.— en *Honderd Vier en Dertig Gulden, Zes en Zeventig Cents*, voor elk kwart aandeel groot *f* 250.— en dat naar aanleiding hiervan, overeenkomstig het door den Raad, in deszelfs Zitting van heden beslotene, de bij de aflossing der *ongestempelde* aandeelen afgegevene bewijzen van aandeel in het reserve-fonds met bovenvermelde bedragen bij de *Nederlandsche Bank* zullen betaalbaar zijn, aanvangende den 2den *December* 1850; terwijl aan de Houders van *gestempelde* aandeelen of hunne gemagtigden, overeenkomstig de aankondiging van 19 Julij ll., voor elk geheel aandeel, een en een half nieuw aandeel zal worden afgegeven en voor de onderdeelen in evenredigheid, met uitkeering in Geld van het Saldo van *Negen en Dertig Gulden, Vier Cents* voor elk *geheel*, — *Negentien Gulden, Twee en Vijftig Cents* voor elk *half* en *Negen Gulden, Zes en Zeventig Cents*, voor elk *kwart aandeel*, en zulks tegen voldaan-teekening in een daartoe bestemd register en op zoodanige tijdstippen als nader door de Directie zullen worden aangekondigd.

VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
Amsterdam, 22 *November* 1850. GOUDSWAARD, *Dir. Fung. Secr.*

Tot Verminderde Prijzen

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat bij hem te verkrijgen zijn: ***New-Castle Haardkolen***, *f* 1.55; ***Dito***, Grof en Fijn, *f* 1.30; ***Dito***, Neutjes, *f* 1.35; ***Ruhrorth***, Grof en Fijn, *f* 1.00, alles per Nederl. Mud, *vrij aan huis*, 's Lands Impost ten bedrage van 46 Cents per Nederl. Mud, hier niet onder begrepen; de Geijkte Maat zal bij de aflevering voorhanden zijn.

P. VAN DER HEIDEN,
Kraaijerstraat, bij de Hoogewoerd, Wijk III. No. 501.

Attentie s. v. p.

De Ondergeteekende brengt ter kennis zijner geëerde Begunstigers, dat bij hem verkrijgbaar zijn: **Allerbeste Steenkolen** à *f* 1.50 per Nederl. Mud, vrij aan huis, *met inbegrip van 's Lands belasting;* alsmede **Allerbeste Coke** en alle soorten van **Lange** en **Korte Turf**, **Baggelaars** en **Zware Kagchel-Kluiten**.

M. ANDRESON,
Heerengracht, Wijk VIII. No. 821, en Wijk VI. No. 134 en 135.

Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, zijn nog Exemplaren te bekomen, van:

J. M. SCHRANT, KANSELREDENEN OVER DE GELIJKENIS VAN DEN VERLOREN ZOON, *f* 1.50.
——— HOOFDREGELEN BETREFFENDE STIJL EN WELSPREKENDHEID, *f* 0.60.
——— DE KIMBREN EN HUNNE LOTGEVALLEN, *f* 0.90.

De Pillen van Holloway zijn een bewonderenswaardig middel in gevallen van galziekten, gebrek aan spijsvertering en bedorven maag.

De Heer REARDON te New-castle, die zich een geruimen tijd lang van zijne gewone zeer drukke bezigheden had verwijderd, uit hoofde hij door zware inspanning van geest was lijdende aan verval van krachten, aandoening van het zenuwgestel, gebrek aan spijsvertering, gal ongesteldheid, en hartkloppingen, werd door zijne vrienden geraden, de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, daar alle geneeskundige voorschriften bij hem vruchteloos waren geweest. Hij volgde dien raad, volhardde gedurende eenigen tijd in dit voornemen, en volgde stiptelijk den daarbij voorgeschreven leefregel, en thans is hij geheel hersteld, en bevindt zich beter dan ooit ofschoon hij reeds den ouderdom van 65 jaar bereikt heeft.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 27 November.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	52⅝	53⅛	52⅝
Dito Certificaten	3	62	—	—
Dito dito	4	81⅞	82⅛	82
Amortisatie Syndicaat	3½	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	—	—	—
O. I. Leening	4	81	—	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	87	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	101	101¼	101
Dito dito 1828 en 1829	5	100⅛	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	90¼	90½	—
Dito 1840	4	82½	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	—	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Obligatiën	4	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250		—	—	—
Dito dito 1835	500	136½	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	11 15/16	12	11 15/16
Dito dito Onbep. Stukken	5	11⅝	—	—
Dito Obligatiën	3	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	31½	32 [illegible]	31 11/16
Coupons Ardoins		7 11/16	7 [illegible]	7 11/16
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	63½	65	63¾
Dito Nieuwe	5	68	70	68¼
Dito 1847	2½	33⅜	34	33½
BELGIE, Banc.	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	43⅞	44	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	85	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	30¾	31⅜	30⅞
Dito dito	4	30¾	30⅞	30⅞
VENEZUELA,	3	—	—	—
MEXICO,	5	27⅞	28⅝	28 3/16
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt. Prolongatie 3½ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.